

საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი
GEORGIAN INSTITUTE OF POLITICS

პოლიტიკის დოკუმენტი

მარტი 2019 / გამოცემა №17

ქართული პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობის კლებადი ტენდენცია: რას ნიშნავს ეს დემოკრატიისთვის საქართველოში და როგორ შეიძლება უარყოფითი შედეგების თავიდან აცილება?

ლევან კახიშვილი¹

მოკლე შინაარსი

საქართველოში პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობა 2012 წელს 21%-დან 2017 წელს 8%-მდე შემცირდა. მიუხედავად იმისა, რომ ნდობის ხარისხი არასდროს ყოფილა განსაკუთრებულად მაღალი, ეს ტენდენცია პოლიტიკური პარტიებისთვის შემფოთების საფუძველი და მოქმედებისთვის ბიძგის მიმცემი უნდა გახდეს. პოლიტიკურ ნდობას ძირითადად სოციალური რწმენები და პოლიტიკური ინსტიტუტები განაპირობებს. წინამდებარე დოკუმენტში უნდობლობის საფუძვლების გამოსავლენად, ეს ორი მიმართულებაა გაანალიზებული. რწმენების თვალსაზრისით, განხილულია საქართველოში საზოგადოების აღქმები ნდობის ოთხ ასპექტთან დაკავშირებით: კომპეტენცია, კეთილსინდისიერება, პატიოსნება და პროგნოზირებადობა. დოკუმენტში ასევე განხილულია პოლიტიკური ინსტიტუტების როლი. კერძოდ კი, გაანალიზებულია პოლიტიკური პარტიების გამჭვირვალობის პრობლემები, რაც კიდევ უფრო მეტად უშლის ხელს ამომრჩეველთა ცნობიერების ამაღლებას - ეს კი ნდობის დაბალ მაჩვენებელს განაპირობებს. წინამდებარე ნაშრომში ასევე გაანალიზებულია 2015-2018 წლებში ჩატარებული საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვები, მათ შორის CRRC-ის კავკასიის ბარომეტრისა და NDI-ს საზოგადოებრივი აზრის კვლევები, რაც წარმოდგენას ქმნის მოსახლეობის აღქმებისა და რწმენების შესახებ. ამასთან, დოკუმენტში ხაზგასმულია, რომ პოლიტიკური ნდობის დაბალი დონე აზიანებს დემოკრატიას საქართველოში, განსაკუთრებით, პოლიტიკური პარტიების უნარს შეასრულონ თავიანთი წარმომადგენლობითი ფუნქცია. პოლიტიკური პარტიები და საქართველოში დემოკრატიის კონსოლიდაციით დაინტერესებული პირები უნდა აცნობიერებდნენ, რომ ნდობადაკარგული ამომრჩევლების მაღალ პროცენტულ წილს პირდაპირი გავლენა აქვთ პოლიტიკაში მოქალაქეების ჩათულობის დონეზე. ეს კი ნიშნავს იმას, რომ მათი ჩართულობა პარტიულ პოლიტიკაში კვლავ დაბალი იქნება. შესაბამისად, წინამდებარე ნარკვევში წარმოდგენილია რეკომენდაციები პოლიტიკური პარტიებისთვის, სამოქალაქო

¹ ლევან კახიშვილი არის საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტის (GIP) ანალიტიკოსი და ბამბერგის უნივერსიტეტის (გერმანია) სოციალური მეცნიერებების სადოქტორო სკოლის (BAGSS) დოქტორანტი.

საზოგადოების ორგანიზაციებისა და კვლევითი და დონორი ორგანიზაციებისთვის იმისათვის, რომ შესაბამისი ნაბიჯები გადაიდგას საქართველოში პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობის გაზრდის მიმართულებით.

შესავალი: პოლიტიკური ნდობის პრობლემა და მისი გავლენა დემოკრატიის კონსოლიდაციაზე საქართველოში

პოლიტიკური ნდობის ფენომენი საქართველოში დემოკრატიზაციის პროცესის ანალიზისას ხშირად ყურადღების მიღმა დარჩენილი. ამის მიზეზი შესაძლოა ის იყოს, რომ ნდობა კომპლექსური, მრავალკომპონენტური ცნებაა და მისი კონტექსტუალიზაცია მიმდინარე პოლიტიკური პროცესების შესაბამისად მარტივი არ არის. თუმცა, საზოგადოების ნდობის ხარისხს პოლიტიკური ინსტიტუტების და მოთამაშეების, მაგალითად პოლიტიკური პარტიების მიმართ, შესაძლოა, მნიშვნელოვანი გავლენა ქონდეს დემოკრატიზაციის პროცესზე და, საბოლოოდ, დემოკრატიულ კონსოლიდაციაზე. მაგალითად, 2012 წლიდან 2017 წლამდე, საქართველოში პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობა 21%-დან 8%-მდე შემცირდა, მაშინ როდესაც უნდობლობა 22%-დან 43%-მდე გაიზარდა.² რესპოდენტების უმრავლესობა იყო ინდიფერენტული (არც ნდობის და არც უნდობლობის მაჩვენებელი - 43% 2017 წელს) ან არ სურდა შეკითხვაზე პასუხის გაცემა („არ ვიცი“ და „უარი პასუხზე“ პასუხების ჯამი - 8%).³ მიუხედავად იმისა, რომ ნდობის ხარისხი იდეალურისგან შორს იყო 2012 წელს, ასეთი მკვეთრი ვარდნა პოლიტიკური პარტიებისთვის შემამფოთებელი უნდა იყოს. ნდობის დაბალი მაჩვენებლის შედეგი ორგვარია: ნდობადაკარგული ამომრჩეველი მონაწილეობას არ მიიღებს არჩევნებში და არ იმუშავებს ან/და არ იქნება პოლიტიკური პარტიის მოხალისე.⁴ ამასთან, პოლიტიკური პარტიების მიმართ უნდობლობის მაღალი დონე მიუთითებს იმაზე, რომ პარტიებსა და ამომრჩეველებს შორის კავშირი სუსტია; ამომრჩეველები უარყოფითად აფასებენ პოლიტიკური პარტიების საქმიანობას; და ამომრჩეველებმა ნაკლებად იციან ან გამოუცდიათ პოლიტიკური პარტიების საქმიანობა.⁵ ეს პრობლემა უფრო ფართო კონტექსტში საქართველოში დემოკრატიული კონსოლიდაციისთვის საფრთხეს წარმოადგენს. ნდობის ნაკლებობის გამო, ამომრჩეველები თავს იკავებენ პოლიტიკაში მონაწილეობისაგან⁶ - მაშინ, როდესაც პოლიტიკაში ჩართულობა მონაწილეობითი დემოკრატიის ქვაკუთხედი. შედეგად, აუცილებელი ხდება ამ პრობლემის მოსაგვარებლად სწრაფი რეაგირება და დროთა განმავლობაში პოლიტიკური პარტიების მიმართ საზოგადოებრივი ნდობის გაზრდის გზების ძიება. წინამდებარე დოკუმენტი გაანალიზებულია საქართველოში პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობის

² კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2017). „კავკასიის ბარომეტრის დროითი მწკრივები - საქართველო“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

³ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2017). „კავკასიის ბარომეტრი გამოკითხვის რამდენიმე ტალღის/წლის მონაცემთა ბაზები“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

⁴ Ceka, B. (2012). “The Perils of Political Competition: Explaining Participation and Trust in Political Parties in Eastern Europe”. *Comparative Political Studies*. 46(12), 1610-1635. DOI: 10.1177/0010414012463908.

⁵ Berlin, D. and L.J. Lundqvist. (2012). “Do Leopards Ever Change Their Spots? The Development of Political Trust among Swedish Green party Sympathisers”. *Environmental Politics*. 21(1), 131-152. DOI: 10.1080/09644016.2011.643372.

⁶ Ceka, B. (2012). “The Perils of Political Competition: Explaining Participation and Trust in Political Parties in Eastern Europe”. *Comparative Political Studies*. 46(12), 1610-1635. DOI: 10.1177/0010414012463908.

ფენომენი და წარმოდგენილია შესაბამისი რეკომენდაციები პოლიტიკური ნდობის გაზრდის მიზნით.

რა არის ნდობა და როგორ შეიძლება მისი გაანალიზება?

ნდობა გულისხმობს ადამიანის ან ადამიანების ჯგუფის დამოკიდებულებას სხვა აქტორზე ან მის იმედზე ყოფნას ფარდობითი უსაფრთხოების გარკვეული გრძობით.⁷ ეს კი მიმდობი მხარის მოწყვლადობას განაპირობებს და თავისთავად შეიცავს რისკს, რომ ზოგიერთი მიზანი არ განხორციელდება. ნდობის, როგორც პოლიტიკური ფენომენის, გასაგებად ნდობის სამი უმნიშვნელოვანესი ასპექტის გათვალისწინებაა აუცილებელი. პირველი, ზოგი ადამიანი უფრო მეტად ენდობა სხვებს - ეს ხასიათის თავისებურებაა. მეორე, რიგი რწმენებისა ნდობის უფრო მაღალ დონეს განაპირობებს - მაგალითად რწმენა, რომ ნდობის ობიექტი საკმარისი კომპეტენციით, კეთილსინდისიერებით, პატიოსნებითა და პროგნოზირებადობით ხასიათდება იმისათვის, რომ მიმდობი მას ენდოს (ქვემოთ განხილულია თითოეული ეს მახასიათებელი). ბოლოს, ინსტიტუციური მოწყობის გარკვეული ფორმები ნდობის უფრო მაღალ ხარისხს განაპირობებს. აღნიშნული სამი ასპექტიდან, ბოლო ორი საქართველოში მოქმედი პოლიტიკური პარტიებისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანია, რადგან მიუხედავად იმისა, რომ რთულია ნდობის მიმართ მიდრეკილების შეცვლა, შესაძლებელია რწმენების ჩამოყალიბება და განვითარება ისევე, როგორც ინსტიტუტების შექმნა. ამასთან, ის ფაქტი, რომ 2012 წელს საზოგადოების მხრიდან პარტიების მიმართ ნდობა საგრძნობლად უფრო მაღალი და უნდობლობა უფრო დაბალი იყო, მიანიშნებს იმაზე, რომ ნდობა, როგორც წინასწარი განწყობა ან მიდრეკილება, ამ განხილვისთვის ნაკლებად მნიშვნელოვანია. შესაბამისად, პრობლემის საფუძვლები რწმენებსა და ინსტიტუტებში უნდა ვეძიოთ.

ნდობის განმაპირობებელი რწმენები: როგორ განსჯიან ქართველები პლიტიკურ პარტიებს?

ოთხი სხვადასხვა რწმენა-წარმოდგენა, რომელიც ნდობის ერთ-ერთ განზომილებას წარმოადგენს, გულისხმობს კომპეტენციას, კეთილსინდისიერებას, პატიოსნებასა და პროგნოზირებადობას. მნიშვნელოვანია მათი ცალ-ცალკე განხილვა იმისათვის, რომ გამოიკვეთოს თუ როგორ უყურებს ქართული საზოგადოება პოლიტიკურ პარტიებს და რატომ დაკარგა მათ მიმართ ნდობა. არსებული მონაცემები არასრულია, რადგან საჯაროდ ხელმისაწვდომი კვლევები არ ჩატარებულა იმის დასადგენად, თუ რამდენად განსაზღვრავს საზოგადოების რწმენები პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობას. თუმცა, მაინც შესაძლებელია სხვადასხვა მონაცემთა ბაზებში, მათ შორის CRRC-ის კავკასიის ბარომეტრისა და NDI-ს საზოგადოებრივი აზრის კვლევებში (ყველა კვლევა ჩატარებულია 2015 და 2018 წლების შუალედში) ისეთი მონაცემების მოპოვება, რომელიც მჭიდროდაა კავშირში საზოგადოების რწმენებთან.

⁷ McKnight, D.H. and N.L. Cherrany. (2001). "Trust and Distrust Definitions: One Bite at a Time". In: R. Falcone, M. Singh, and Y.-H. Tan (Eds.): *Trust in Cyber-societies*. Springer-Verlag: Berlin Heidelberg.

კომპეტენცია

მიმდობს, ამ შემთხვევაში ქართულ საზოგადოებას, უნდა სწამდეს რომ ნდობის ობიექტს, ამ შემთხვევაში პოლიტიკურ პარტიებს, შეუძლიათ ამომრჩევლისთვის ყველაზე მნიშვნელოვანი პრობლემების გადაჭრა. საზოგადოებრივი აზრის კვლევების მიხედვით, საქართველოში საზოგადოების პრიორიტეტი ეკონომიკური და სოცალური საკითხებია, რასაც მოსდევს ტერიტორიულ მთლიანობასთან დაკავშირებული პრობლემები.⁸ ცხრილ 1-ში წარმოდგენილია მონაცემები თუ როგორ აღიქვამს საზოგადოება საქართველოში მოქმედი პოლიტიკური პარტიების კომპეტენციებს მოსახლეობისთვის მნიშვნელოვანი პოლიტიკის ექვსი სხვადასხვა მიმართულებით.

ცხრილი 1: საზოგადოების მხრიდან აღქმული საქართველოში მოქმედი პოლიტიკური პარტიების კომპეტენციები

#	პოლიტიკური პარტია	ყველაზე მეტად რომელ პარტიას ენდობთ შემდეგი პრობლემების გადასაჭრელად? (%)					
		ეკონომიკური განვითარება	განათლება	ჯანდაცვა	ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა	სამხედრო და თავდაცვითი შესაძლებლობები	დემოკრატიული განვითარება
1	ქართული ოცნება	24	28	37	16	26	27
2	ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა	11	12	10	6	13	10
3	საქართველოს პატრიოტთა ალიანსი	3	3	2	2	2	2
4	ევროპული საქართველო	7	6	6	4	6	7
5	სხვა პარტია	6	5	4	4	5	6
6	არც ერთი პარტია	22	17	14	40	16	17
7	არ ვიცი/უარი პასუხზე	27	28	26	28	33	31

წყარო: კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი. (2017). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2017 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019

მონაცემები აჩვენებს, რომ ექვსიდან ხუთი პოლიტიკის მიმართულებით, ყველაზე ხშირად გამეორებული პასუხია „არ ვიცი/უარი პასუხზე“ ან „არც ერთი პარტია“. გამონაკლისია

⁸ საზოგადოების პრიორიტეტებსა და იმაზე, თუ როგორ პასუხებენ პოლიტიკური პარტიები მათ საკუთარი პარტიული მანიფესტით, იხილეთ: კახიშვილი, ლ. (2017) „არის თუ არა დემოკრატია შესაძლებელი სტაბილური პოლიტიკური პარტიების გარეშე?“ საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი. ხელმისაწვდომია: <http://gip.ge/ge/6564/>

ჯანდაცვა - სფერო, სადაც ქართულმა ოცნებამ რეფორმები გაატარა და საყოველთაო ჯანდაცვის სისტემა დანერგა. როგორც ირკვევა, ამ ცვლილებებს საზოგადოება დადებითად აფასებს, შესაბამისად მოსახლეობის 37% ქართულ ოცნებას ანდობს ჯანდაცვის სფეროს. თუმცა, თუ „არ ვიცი/უარი პასუხზე“ ან „არც ერთი პარტია“ პოზიციებს შევაჯამებთ (იმ რესპოდენტების ერთად განხილვა, ვინც ამ საკითხებს არც ერთ პარტიას არ ანდობს და ვინც კითხვას ვერ პასუხობს), მათი პროცენტული წილი 40%-დან, ჯანდაცვის შემთხვევაში, 68%-მდე, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის შემთხვევაში, მერყეობს.

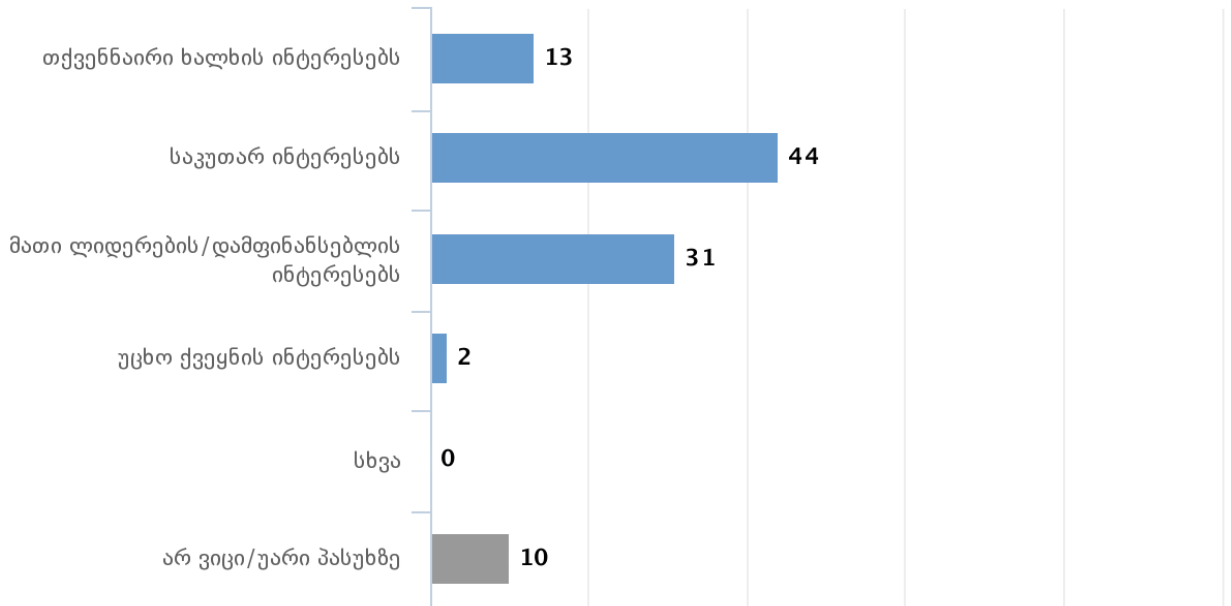
ეს მონაცემები აჩვენებს, რომ ქართველ ამომრჩეველს არ სწამს, რომ პარტიები წარმოდგენილ სფეროებში კომპეტენტურები არიან ან ამომრჩეველებს უბრალოდ არ შეუძლიათ მათი კომპეტენციების სათანადოდ განსჯა. ეს უკანასკნელი შესაძლოა პოლიტიკური პარტიების, მათი ფინანსების, აქტივობებისა და მიზნების შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობის შედეგი იყოს. თუმცა, როდესაც საქმე პოლიტიკური პარტიების მიზნებს ეხება, განხილვის საგანი კიდევ ერთი რწმენა - კეთილსინდისიერება ხდება.

კეთილსინდისიერება

იმისათვის, რომ პოლიტიკურმა პარტიებმა საზოგადოების მაღალი ნდობა მოიპოვონ, ამომრჩეველს უნდა სწამდეს, რომ პოლიტიკური პარტიები იმ მიზნებისთვის იღწვიან, რომელიც საზოგადოებისთვის მნიშვნელოვანია. შესაბამისად, კეთილსინდისიერება, როგორც რწმენა, გამოხატავს მიმნდობის მიერ ნდობის ობიექტის შეფასება-განსჯას: ნდობის ობიექტი ემსახურება მიმნდობის თუ სხვა სუბიექტის ინტერესებს. 2018 წლის დეკემბრის საზოგადოებრივი აზრის კვლევა, რომელიც NDI-ის დაკვეთით ჩატარდა, წარმოადგენს მონაცემებს ამ შეკითხვებთან დაკავშირებით, რომელიც დიაგრამა 1-შია ასახული.

დიაგრამა 1: საქართველოში მოქმედი პოლიტიკური პარტიების ინტერესები

PPINTER: ვის ინტერესებს წარმოადგენენ ქართული პოლიტიკური პარტიები? (%)

NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის დეკემბერი
წყარო: <http://caucasusbarometer.org/>

როგორც მონაცემები აჩვენებს, საზოგადოების მხოლოდ 13%-ს მიაჩნია, რომ პოლიტიკური პარტიები კეთილსინდისიერები არიან - ე.ი. ემსახურებიან ამომრჩევლების ინტერესებს. ეს პოლიტიკური პარტიებისთვის შემამფოთებელი მაჩვენებელია, თუ მათ საზოგადოების ნდობის მოპოვება სურთ. ეს მაჩვენებელი კიდევ უფრო მნიშვნელოვანი ხდება იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ გადაუწყვეტელი რესპონდენტები (არ ვიცი/უარი პასუხზე) მოსახლეობის მხოლოდ 10%-ს წარმოადგენენ. საზოგადოების დიდ ნაწილს მიაჩნია, რომ საქართველოში პოლიტიკური პარტიები ემსახურებიან ან საკუთარ ინტერესებს - 44%, ან მათი ლიდერების ან/და დამფინანსებლების ინტერესებს - 31%. ეს ორი პასუხი ოთხიდან სამი ამომრჩევლის აზრს წარმოადგენს. აღნიშნული მონაცემები ორ პრობლემაზე მიუთითებს: პოლიტიკურ პარტიებს რეალურად არ შეუძლიათ საზოგადოების ინტერესების გამოხატვა ან კომუნიკაცია პარტიებსა და ამომრჩევლებს შორის არაეფექტურია. ორივე პრობლემა მიანიშნებს იმაზე, რომ საქართველოში პარტიასა და ამომრჩევლებს შორის სუსტი ურთიერთკავშირია.

ამასთან, პოლიტიკური პარტიების კეთილსინდისიერებაზე ცუდად მოქმედებს უარყოფითი კამპანიები. უარყოფითი კამპანია გულისხმობს კანდიდატის ან პოლიტიკური პარტიის მხრიდან ყურადღების გამახვილებას ოპონენტების ნაკლოვან მხარეებზე იმის ნაცვლად, რომ საზოგადოებას გააცნონ ის, თუ თვითონ რისი გაკეთება შეუძლიათ. 2018 წლის ივნისის NDI-ის გამოკითხვის მიხედვით, 2018 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებამდე, ოთხიდან სამი გამოკითხულს მიაჩნდა, რომ კანდიდატებმა ცოტა დრო უნდა დაეთმოთ ან საერთოდ არ უნდა დახარჯონ დრო კონკურენტი პოლიტიკური პარტიის კრიტიკაზე.⁹ კვლევები აჩვენებს, რომ უარყოფითი კამპანია პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობას ამცირებს.¹⁰

პატიოსნება

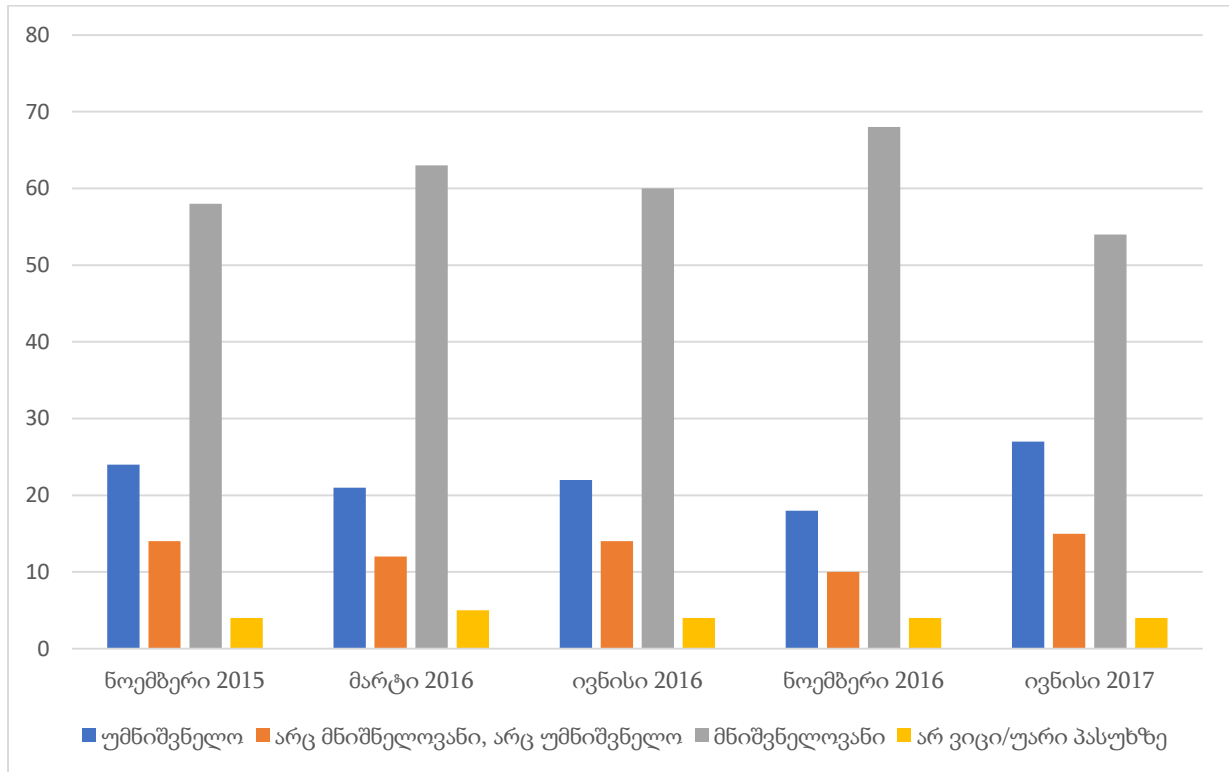
თუკი ნდობის ობიექტი აღიქმება როგორც სანდო და პირობის შემსრულებელი პირი, სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ - პატიოსანი პირი, მიმდნობს შეუძლია, მისი იმედი ქონდეს, რაც ნდობის მაღალ ხარისხს განაპირობებს. მიუხედავად იმისა, რომ საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვებში არ არის წარმოდგენილი მონაცემები იმის შესახებ, თუ როგორ განსჯიან მოქალაქეები პოლიტიკური პარტიების პატიოსნებას საქართველოში, მაინც შესაძლებელია დაპირებების მნიშვნელობის გარკვევა მაშინ, როდესაც ამომრჩევლები წყვეტენ თუ როგორ მისცენ ხმა არჩევნებზე. ამასთან, არსებობს მონაცემები პოლიტიკურ პარტიებში კორუფციის დონის აღქმაზე, რომელიც ასევე შეიძლება იქნას გამოყენებული, როგორც პატიოსნების შესაძლო ინდიკატორი.

დიაგრამა 2-ში წარმოდგენილია მონაცემები ქართველი ამომრჩევლებისთვის წინასაარჩევნო პლატფორმებისა და დაპირებების მნიშვნელობის შესახებ. მონაცემების მიხედვით, ნათლად ჩანს, რომ მოსახლეობის ნახევარზე მეტისთვის, წინასაარჩევნო დაპირებები მუდმივად მნიშვნელოვან როლს თამაშობს, როდესაც ამომრჩეველი გადაწყვეტილებას იღებს იმასთან დაკავშირებით, თუ ვის მისცეს ხმა.

⁹ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2018). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

¹⁰ Ceka, B. (2012). "The Perils of Political Competition: Explaining Participation and Trust in Political Parties in Eastern Europe". *Comparative Political Studies*. 46(12), 1610-1635. DOI: 10.1177/0010414012463908.

დიაგრამა 2: წინასაარჩევნო პლატფორმებისა და დაპირებების მნიშვნელობა ამომრჩევლებისთვის

წყარო: ავტორის გამოთვლები მონაცემების ხუთი ბაზის საფუძველზე¹¹

აღნიშნული მონაცემები იმაზე მუთითებს, რომ პატიოსნება მნიშვნელოვანია ქართველი ამომრჩევლისთვის, თუმცა არ იძლევა პოლიტიკური პარტიების პატიოსნების აღქმის შესახებ წარმოდგენის შექმნის საშუალებას, რისთვისაც სხვა ტიპის მონაცემები იქნებოდა საჭირო. თუმცა, შეიძლება ითქვას, რომ მოქალაქეების მხრიდან პოლიტიკურ პარტიებში კორუფციის აღქმის ინდიკატორმა შეიძლება მიანიშნოს საზოგადოების მხრიდან პოლიტიკური პარტიების პატიოსნების ზოგად აღქმაზე. საინტერესოა, რომ 2018 წლის დეკემბრის NDI-ის საზოგადოებრივი აზრის კვლევის მიხედვით, ისინი, ვისაც მიაჩნიათ, რომ პოლიტიკურ პარტიებში კორუფცია არ არსებობს, მოსახლეობის 14%-ს წარმოადგენენ,

¹¹ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2015). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2015 წლის ნოემბერი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2016). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2016 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2016b). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის მარტი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2016c). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2016 წლის ნოემბერი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2017). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2017 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

თუმცა საზოგადოების, თითქმის, ნახევარს - 46%-ს - მიაჩნია, რომ პოლიტიკურ პარტიებში გარკვეულწილად არის კორუფცია.¹²

რასაკვირველია, შეუძლებელია იმ ინსტიტუტების ნდობა, რომელიც კორუმპირებულ ინსტიტუტებად აღიქმება. საქართველოში პოლიტიკური პარტიების შიდა საქმიანობის შესახებ ინფორმაციის ნაკლებობა გავლენას ახდენს საზოგადოების მხრიდან ნდობაზე, რაც დასტურდება ზემოთ წარმოდგენილი მონაცემების საფუძველზე.

პროგნოზირებადობა

კიდევ ერთი რწმენა, რომელიც ზრდის ნდობის ხარისხს არის ნდობის ობიექტის პროგნოზირებადობა, რაც გულისხმობს იმას, თუ რამდენად შეუძლია მიმდობს წინასწარ განსაზღვროს ნდობის ობიექტის კარგი ან ცუდი ქმედებები. პატიოსნების მსგავსად, ამ შემთხვევაშიც შეფასება მხოლოდ მიახლოებული ინდიკატორის დახმარებითაა შესაძლებელი, რადგან არ არსებობს მონაცემები იმის შესახებ, თუ როგორ აღიქვამს საზოგადოება პოლიტიკური პარტიების პროგნოზირებადობას საქართველოში. თუმცა, შესაძლებელია იმის განხილვა, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია ამომრჩელისთვის პარტიის წარსული საქმიანობა.

2015-2017 წლებში NDI-ს მიერ ჩატარებული საზოგადოებრივი აზრის ხუთი სხვადასხვა კვლევა¹³ აჩვენებს, რომ პოლიტიკური პარტიის წარსული საქმიანობა ამომრჩევლისთვის წინასაარჩევნო დაპირებებზე მნიშვნელოვანია. რესპოდენტების 65% - 74%-ისთვის პოლიტიკური პარტიების წარსული საქმიანობა მათ წინასაარჩევნო დაპირებებთან შედარებით უფრო პრიორიტეტულია. ეს ნიშნავს იმას, რომ საზოგადოება ენდობა უკეთესი შედეგის მაჩვენებელ პოლიტიკურ პარტიებს. შესაბამისად, საკუთარი სტრატეგიებისა და სამოქმედო გეგმების შემუშავებისა და განხორციელებისას პოლიტიკურმა პარტიებმა ეს განწყობები მხედველობაში უნდა მიიღონ.

¹² კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2018). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის დეკემბერი“ აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

¹³ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2015). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის ნოემბერი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2016a). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2016b). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2016 წლის მარტი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2016c). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2016 წლის ნოემბერი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019. კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2017). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2017 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

ნდობის ინსტიტუციური განზომილება: არიან თუ არა პარტიები საკმარისად ინსტიტუციონალიზებულიები ნდობის წასახალისებლად?

არსებობს რწმენა, რომ ძლიერი ინსტიტუტები პოლიტიკური ნდობის ხარისხის ზრდას უწყობენ ხელს.¹⁴ ამ იდეის ლოგიკა ისაა, რომ ინსტიტუტები ქმნიან გარანტიებს, კონტრაქტებს, რეგულაციებს, წესებსა და პროცედურებს, რაც პირობების შესრულებას ან სარისკო საქმიანობის წარმატებას განაპირობებს. შესაბამისად, პოლიტიკური პარტიებისთვის მნიშვნელოვანია, რომ აღიქმებოდნენ როგორც ძლიერი ინსტიტუტები. ამის მიღწევა შესაძლებელია უფრო გამჭვირვალე გადაწყვეტილების მიღების პრაქტიკის განვითარებით, განსაკუთრებით ისეთ სფეროში, როგორცაა პოლიტიკის პლატფორმის შემუშავება, კანდიდატის ნომინირება ან ახალი წევრების მიღება. მონაცემები აჩვენებს, რომ პარტიები არ აღიქმებიან, როგორც ძლიერი ინსტიტუტები, რომლებიც დამცავი სტრუქტურების ფუნქციას შეითავსებდნენ.

2017 წლის ივნისის NDI-ის საზოგადოებრივი აზრის კვლევაში,¹⁵ რესპონდენტებს დაუსვეს კითხვა, თუ ვისი აზრი იყო მნიშვნელოვანი იმის შესაფასებლად, კარგად ჩატარდა თუ არა საქართველოში არჩევნები. რესპონდენტებს ათიდან სამი ვარიანტის არჩევა შეეძლოთ. ყველაზე ხშირად არჩეული პასუხი იყო „ჩემი საკუთარი აზრი“ – რესპონდენტების 46% პროცენტი ამბობს, რომ მათი საკუთარი აზრი ყველაზე მნიშვნელოვანია იმის შესაფასებლად, თუ რამდენად კარგად ჩატარდა არჩევნები. ცენტრალური საარჩევნო კომისია და უცხოელი დამკვირვებლები რიგით მეორე ადგილზე აღმოჩნდნენ, 23-23 პროცენტით. იმ პოლიტიკური პარტიების აზრს, რომელთაც რესპონდენტები მხარს უჭერდნენ, მხოლოდ 16%-იანი მაჩვენებელი აქვს. ეს მონაცემები მიანიშნებს იმაზე, რომ მოსახლეობა ინსტიტუტებზე მეტად საკუთარ წარმოდგენას ანიჭებს უპიპრატესობას, რაც პოლიტიკური ინსტიტუტების სისუსტეზე მეტყველებს.

ამასთან, ინსტიტუციონალიზაციის ნაცვლად, პოლიტიკური პარტიების პერსონალიზაციის ხაზგასასმელად, შესაძლოა განვიხილოთ კითხვა იმასთან დაკავშირებით, თუ რა უფრო მნიშვნელოვანია ამომრჩევლისთვის - კანდიდატი, თუ ის პარტია, რომელიც კანდიდატს წარადგენს. 2017 წლის გამოკითხვის მიხედვით, რესპონდენტების 50%-ისთვის უფრო მნიშვნელოვანი იყო მერობის კანდიდატი, ვიდრე ის პარტია, რომელიც კანდიდატს წარადგენდა.¹⁶ შესაბამისად, თუ საქართველოში პოლიტიკური პარტიები მიზნად ისახავენ ინსტიტუტებად ჩამოყალიბებას, რომელიც უფრო დიდხანს შეძლებს არსებობას, ვიდრე ერთი კონკრეტული პოლიტიკური ლიდერი, მნიშვნელოვანია მათი მეტად ინსტიტუციონალიზაცია, გამჭვირვალობა და მხარდამჭერებთან ძლიერი კავშირის ჩამოყალიბება.

¹⁴ McKnight, D.H. and N.L. Cherrany. (2001). "Trust and Distrust Definitions: One Bite at a Time". In: R. Falcone, M. Singh, and Y.-H. Tan (Eds.): *Trust in Cyber-societies*. Springer-Verlag: Berlin Heidelberg.

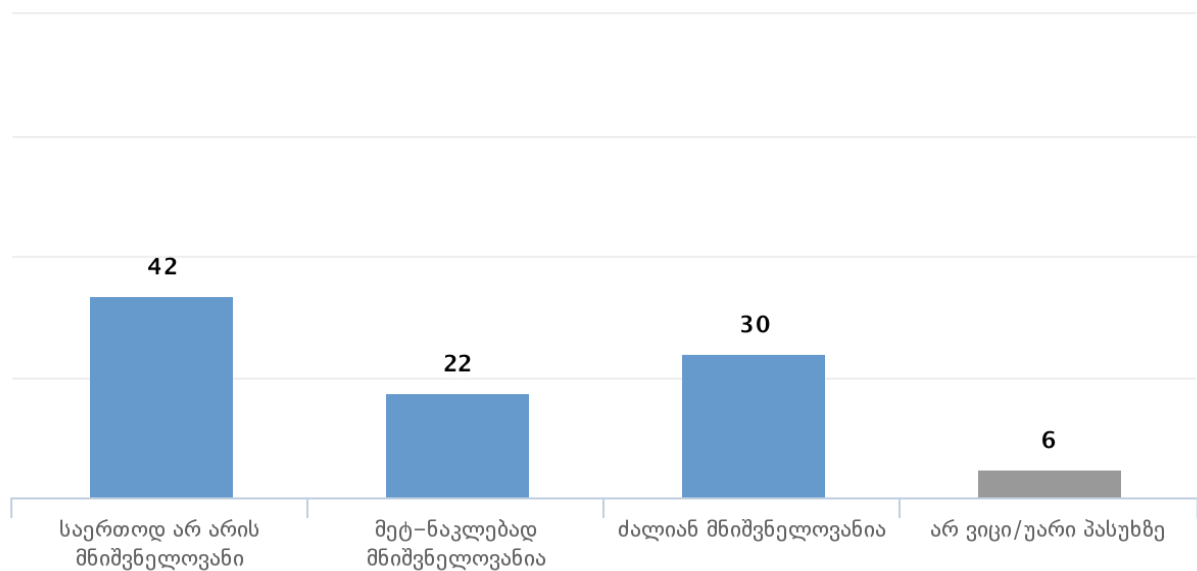
¹⁵ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2017). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2017 წლის ივნისი“ აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

¹⁶ კავკასიის კვლევითი რესურსების ცენტრი (2017). „NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2017 წლის ივნისი“. აგებულია მონაცემთა ონლაინ ანალიზის ვებგვერდზე <http://caucasusbarometer.org> წვდომის თარიღი 08.02.2019.

მონაცემები იმის შესახებ, რომ საზოგადოების მიერ პოლიტიკური პარტიები აღქმულია, როგორც ინსტიტუციურად და პროგრამულად ერთმანეთის მსგავსი, მოიპოვება 2018 წლის საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვაში, სადაც კითხვაზე: „თქვენი აზრით, საქართველოს ეკონომიკის განვითარებისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, მეტ-ნაკლებად მნიშვნელოვანია თუ საერთოდ არ არის მნიშვნელოვანი, თუ რომელი პარტია იქნება ხელისუფლებაში?“ ხუთიდან ორ რესპოდენტს მიაჩნია, რომ ამას არანაირი მნიშვნელობა არ აქვს ეკონომიკის განვითარებისთვის (დიაგრამა 3). ეს შედეგი ორნაირად შეიძლება იყოს ინტერპრეტირებული. ოპტიმისტური ინტერპრეტაციით შეიძლება იმის ვარაუდი, რომ ქართველი ამომრჩევლის 42%-ს მიაჩნია, რომ ყველა პარტია საკმარისად კეთილსინდისიერია იმისათვის, რომ სახელმწიფოს ინტერესების შესაბამისად იმოქმედოს. პესიმისტური და, ალბათ, უფრო რეალისტური ინტერპრეტაციით, საზოგადოება ვერ ხედავს მნიშვნელოვან განსხვავებებს პოლიტიკურ პარტიებს შორის მათი იდეოლოგიური პროგრამების თვალსაზრისით, რაც პარტიებსა და ამომრჩევლებს შორის არაჯანსაღ დისტანცირებას იწვევს.

დიაგრამა 3: აქვს თუ არა მნიშვნელობა რომელი პარტია იქნება ხელისუფლებაში?

GPMDIFEC: საქართველოს ეკონომიკის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანია, თუ არ არის მნიშვნელოვანი, რომელი პარტია იქნება ხელისუფლებაში? (%)

NDI: საზოგადოების განწყობა საქართველოში, 2018 წლის ივნისი
წყარო: <http://caucasusbarometer.org/>

როგორც კვლევები აჩვენებს, პოლიტიკურ პარტიასა და მის მხარდამჭერებს შორის სიახლოვის ხარისხი, შესაძლოა, დაბალი პოლიტიკური ნდობის უკეთესი ინდიკატორი იყოს, ვიდრე მხარდამჭერების მთლიანი რაოდენობა.¹⁷ შესაბამისად, როდესაც

¹⁷ Hooghe, M. and A. Kern. (2015). “Party Membership and Closeness and the Development of Trust in Political Institutions: An Analysis of the European Social Survey, 2002-2010”. *Party Politics*. 21(6), 944-956. DOI: 10.1177/1354068813509519.

ამომრჩევლები არ გრძნობენ ძლიერ კავშირს რომელიმე პოლიტიკურ პარტიასთან, შესაძლებლობა იმისა, რომ საზოგადოებას პოლიტიკური სისტემის მიმართ დაბალი ნდობა ქონდეს, უფრო მაღალია.¹⁸ ამდენად, პოლიტიკურმა პარტიებმა საქართველოში პრიორიტეტად საკუთარ მხარდამჭერებთან ახლო კავშირების დამყარება უნდა დაისახონ, რადგან ნდობის, როგორც პოლიტიკური ფენომენის, ასახსნელად, მხარდამჭერებთან კავშირის ხარისხი უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე მხარდამჭერების რაოდენობა.

დასკვნა: როგორ უნდა გაიზარდოს ნდობა პოლიტიკური პარტიების მიმართ?

წინამდებარე დოკუმენტში ნაჩვენებია, რომ საქართველოში საზოგადოება არ ენდობა პოლიტიკურ პარტიებს, ამის მიზეზი კი ნდობის ორი განზომილებით აიხსნება. პირველი, ქართველ ამომრჩეველს სჯერა, რომ პოლიტიკურ პარტიებს არ აქვთ საკმარისი კომპეტენცია საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვანი სხვადასხვა პოლიტიკური სფეროები მართონ; რომ პარტიები ძირითადად საკუთარ ან საკუთარი ლიდერის ან/და დამფინანსებლების ინტერესებს ატარებენ; რომ პოლიტიკური პარტიების პატიოსნება და პროგნოზირებადობა მნიშვნელოვანია ხმის მიცემის დროს არჩევანის გაკეთებაში. და მეორე, პარტიები არ აღიქმებიან, როგორც საკმარისად ინსტიტუციონალიზებული ორგანიზაციები, რომლებიც გაცემულ პირობებს შეასრულებენ და შესაბამის ცვლილებებს გაატარებენ ხელისუფლებაში მოსვლის შემთხვევაში. წარმოდგენილი მონაცემები მიანიშნებს იმაზე, რომ პარტიებსა და ამომრჩევლებს შორის სუსტი ურთიერთკავშირია და რომ საზოგადოებას არ ესმის პოლიტიკური პარტიების შიდა სამუშაო პროცესი გამჭვირვალობის არარსებობის პირობებში. ეს ფაქტორები პოლიტიკის მიმართ საზოგადოების იმედაცრუებასა და პარტიებში გაწევრიანებას ან/და პარტიებისთვის მუშაობის სურვილის არარსებობას იწვევს. ეს კი პოლიტიკური მონაწილეობის დაბალ ხარისხზე მიანიშნებს, რაც საქართველოში ახალგაზრდა დემოკრატიის კონსოლიდაციის პროცესს უქმნის საფრთხეს.

შესაბამისად, აუცილებელია სხვადასხვა დაინტერესებულმა პირებმა, პირველ რიგში კი პოლიტიკურმა პარტიებმა პოლიტიკის მიმართ ნდობის გაჩენისთვის იმუშაონ. ამ მიზნით, მნიშვნელოვანია გათვალისწინებულ იქნას ქვემოთ წარმოდგენილი რეკომენდაციები.

რეკომენდაციები

პოლიტიკური პარტიებისთვის:

- გაძლიერდეს ამომრჩეველთან კავშირი იდეოლოგიურად თანმიმდევრული პოლიტიკის პლატფორმის შემუშავებით, დაპირებების ნათლად და გასაგებად კომუნიკაციითა და, ზოგადად, იდეოლოგიური თვალსაზრისით პროგნოზირებადობით - როგორც საზოგადოებრივი აზრის კვლევების მონაცემები

¹⁸ Hooghe, M. and A. Kern. (2015). "Party Membership and Closeness and the Development of Trust in Political Institutions: An Analysis of the European Social Survey, 2002-2010". *Party Politics*. 21(6), 944-956. DOI: 10.1177/1354068813509519.

აჩვენებს, წინა საარჩევნო დაპირებები საქართველოში ამომრჩეველთა არჩევანის განმსაზღვრელი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფაქტორია. მიუხედავად იმისა, რომ პოლიტიკური პარტიებისთვის არსებობს ცდუნება გასცენ ოპორტუნისტული და პოპულისტური დაპირებები, პარტიებმა მეთოდურად უნდა იმოქმედონ იმისათვის, რომ თითოეული პარტია აღიქმებოდეს, როგორც პროგნოზირებადი პარტია, რაც ნდობის მაღალ ხარისხსა და სასურველ საარჩევნო ქცევას განაპირობებს.

- **შექმნან კომპეტენტური და კეთილსინდისიერი პარტიის პორტფოლიო, რომელიც საზოგადოებრივ ინტერესებს ითვალისწინებს** - საქართველოში საზოგადოებას მიაჩნია, რომ ქვეყანაში პოლიტიკური პარტიები მოქმედებენ არა საზოგადოებრივი, არამედ საკუთარი ინტერესებისთვის. ამასთან, მოქალაქეებს დაბალი წარმოდგენა აქვთ პოლიტიკური პარტიების კომპეტენციებზე ყველაზე მნიშვნელოვან სფეროებში. საზოგადოებრივი ნდობის მოსაპოვებლად, მნიშვნელოვანია, რომ პარტიები საზოგადოების ინტერესების შესაბამისად მოქმედებდნენ, რაც საკუთარი პოლიტიკური პლატფორმითაა განსაზღვრული (იხილეთ წინა რეკომენდაცია). თუმცა, ამავდროულად, სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია, რომ თითოეულმა პარტიამ მკაფიოდ შეძლოს საზოგადოებასთან კომუნიკაცია საკუთარი საქმიანობისა და ქართველი ამომრჩეველის ცხოვრების გაუმჯობესების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯების შესახებ. ეს მოქალაქეებს დაეხმარება უკეთ განსაჯონ პარტიების წარსული საქმიანობა, რაც საქართველოში საარჩევნო ქცევის კიდევ ერთი უმნიშვნელოვანესი განმაპირობებელი ფაქტორია.
- **გაზარდონ საკუთარი საქმიანობის გამჭვირვალობა ინსტიტუციონალიზაციის გზით** - ქართველი ამომრჩეველის, დაახლოებით, ნახევარს მიაჩნია, რომ პოლიტიკურ პარტიებში გარკვეული დოზით კორუფცია არსებობს. ეს ვნებს პარტიების კეთილსინდისიერების აღქმას, ვინაიდან ამომრჩეველი ვერ აფასებს, რამდენად რეალურად გასცემს პარტია საკუთარ წინასაარჩევნო დაპირებებს და რამდენად შეუძლია მას ამ დაპირებების შესრულება. კვლევა აჩვენებს, რომ მეტად ინფორმირებულ მოქალაქეებს უფრო მეტი ნდობა აქვთ პოლიტიკური პარტიების მიმართ. გამჭვირვალობის დონის გაზრდა და პოლიტიკური პარტიების საქმიანობის შესახებ ღია კომუნიკაცია - პარტიების მეტაფორული შავი ყუთის გახსნა - მოქალაქეებს დაეხმარებათ ნდობის ჩამოყალიბებაში. ასევე აუცილებელია, რომ პარტიებმა მოახდინონ ისეთი პროცედურების ინსტიტუციონალიზაცია, როგორცაა კანდიდატის ნომინირების, პარტიაში გაწევრიანებისა და სხვა გადაწყვეტილების მიღების პროცესების გამჭვირვალობა.
- **საზოგადოებაში დემოკრატიული ღირებულებების გაძლიერების ხელშეწყობა** - კვლევის მიხედვით, მოქალაქეების ნდობა იზრდება მაშინ, როდესაც ისინი პოტენციური ნდობის ობიექტის ღირებულებებს იზიარებენ. ნებისმიერი იდეოლოგიის წარმომადგენელი პოლიტიკური პარტიები, როგორც წარმატებული დემოკრატიული მმართველობის მთავარი გასაღები, უნდა იზიარებდნენ დემოკრატიულ ღირებულებებს. ამასთან, მათ ხელი უნდა შეუწყონ ამავე ღირებულებების საზოგადოებაში გაძლიერებას იმისათვის, რომ მოქალაქეებმა პარტიები საკუთარ იდეოლოგიასთან ახლოს მდგომ სუბიექტებად აღიქვან. არსებული კვლევის მიხედვით, დემოკრატია პოლიტიკურ პარტიების მიერ საკმარისად პრიორიტეტიზებული არაა, რაც მნიშვნელოვანია რომ შეიცვალოს.
- **შემცირდეს ნეგატიური წინასაარჩევნო კამპანია** - გამოკითხვები აჩვენებს, რომ საქართველოში საზოგადოებას არ მოწონს, როდესაც კანდიდატები სხვა პარტიებს აკრიტიკებენ. შესაბამისად, ნეგატიური კამპანია პოლიტიკურ მენისტრიმში

მარგინალიზებული უნდა იყოს. პოლიტიკური პარტიები ყურადღებას საკუთარ პოლიტიკაზე უნდა ამახვილებდნენ კონკურენტების დისკრედიტაციის ნაცვლად. ამგვარი მიდგომა საბოლოოდ გაზრდის ნდობის მაჩვენებელს. ეს არ ნიშნავს იმას, რომ კამპანიის დროს არ უნდა მოხდეს სათანადო კრიტიკა, თუმცა თავმოყვარე პოლიტიკური პარტია და კანდიდატი ყურადღებას მხოლოდ ოპონენტის კრიტიკაზე არ უნდა ამახვილებდეს.

სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისა და კვლევითი ორგანიზაციებისათვის საქართველოში:

- **მომზადონ თითოეული საპარლამენტო პარტიის ანგარიშვალდებულების შესახებ ანგარიში** - თითოეული საპარლამენტო პოლიტიკური პარტიის საქმიანობის შეფასება მათი წინასაარჩევნო დაპირებების მიხედვით, განსაკუთრებით საჭიროა მოქალაქეების მიერ ნდობის ოთხივე განზომილების - კომპეტენციის, კეთილსინდისიერების, პატიოსნებისა და პროგნოზირებადობის განსასჯელად. ამასთან, ეს ხელს შეუწყობს პარტიული პოლიტიკის გამჭვირვალობას. შესაბამისად, ამგვარი კვლევების საზოგადოებასთან ეფექტურ კომუნიკაციას შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა ქონდეს ქართველი ამომრჩევლის ცნობიერების დონეზე.
- **რეგულარული საინფორმაციო კამპანიებითა და პარტიული პოლიტიკის კვლევით, ხელი შეუწყონ საქართველოში პოლიტიკის გამჭვირვალობას** - სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებსა და კვლევით ორგანიზაციებს მნიშვნელოვანი ცოდნა და გამოცდილება აქვთ ქართულ პარტიულ პოლიტიკაში. შესაბამისად, ამ გამოცდილების გამდიდრება და საზოგადოებასთან მისი ეფექტური კომუნიკაცია მოქალაქეებს საკუთარი ცოდნის გაღრმავებაში დაეხმარება, რაც ნდობის გაზრდას შეუწყობს ხელს. თუმცა, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებისთვის გამოწვევად რჩება ის, რომ საზოგადოების ნდობა ამ ორგანიზაციების მიმართაც დაბალია.
- **ხელი შეუწყონ კონსტრუქციულ განხილვებს და საზოგადოებაში ცნობიერების ამაღლებას ნეგატიურ კამპანიებთან დაკავშირებით** - სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებსა და კვლევით ორგანიზაციებს აქვთ პოტენციური მოახდინონ უარყოფითი კამპანიის შემთხვევების იდენტიფიცირება და შეიმუშაონ რეკომენდაციები იმის თაობაზე, თუ როგორ არის შესაძლებელი ყურადღება გამახვილდეს პოზიტიურ დაპირებებზე პოლიტიკური ოპონენტების დისკრედიტაციის ნაცვლად. ამისათვის, მნიშვნელოვანია თითოეული საარჩევნო ციკლის პერიოდში მოხდეს პარტიების პოლიტიკური პლატფორმების ანალიზი და იმის გარკვევა, თუ რამდენადაა თანხვედრაში პოლიტიკოსების მხრიდან გაკეთებული საჯარო განცხადებები შესაბამისი პარტიის პროგრამასთან.

დონორი ორგანიზაციებისთვის

- **ხელი შეუწყონ საქართველოში პარტიული პოლიტიკის მიმართ ნდობის შესახებ საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვების ჩატარებას** - ნდობის ოთხი განზომილების - კომპეტენციის, კეთილსინდისიერების, პატიოსნებისა და პროგნოზირებადობის კვლევა ხელს შეუწყობს საქართველოში პოლიტიკური ნდობის ფენომენის უკეთ გააზრებას.

- ხელი შეუწყონ ისეთი პროექტების განხორციელებას, რომელთა მიზანია პოლიტიკური პარტიების, მათი საქმიანობისა და საზოგადოებასთან კომუნიკაციის გზების შესწავლა საქართველოში - პოლიტიკური პარტიების, როგორც წარმომადგენლობითი დემოკრატიის წამყვანი ინსტიტუტების, შესახებ კვლევები საქართველოში უაღრესად ცოტაა. პოლიტიკური პარტიების კვლევის წახალისება ხელს შეუწყობს სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებს, კვლევით ორგანიზაციებსა და უნივერსიტეტებს გაიღრმავონ ცოდნა ამ საკითხის გარშემო. თუმცა, ყველა ამ პროექტს უნდა ჰქონდეს კომუნიკაციის ძლიერი კომპონენტი იმისათვის, რომ კვლევის შედეგებმა ქართველ ამომრჩევლებს მიაღწიოს და დაეხმაროს მათ საკუთარი წარმოდგენების ჩამოყალიბებაში პარტიული პოლიტიკის შესახებ.

საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი
GEORGIAN INSTITUTE OF POLITICS

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი (GIP) არის არაკომერციული, არაპარტიული, კვლევითი და ანალიტიკური ორგანიზაცია. საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი ცდილობს საქართველოში დემოკრატიული ინსტიტუტების ორგანიზაციული საფუძვლების გაძლიერებას და ეფექტური მმართველობის პრინციპების განვითარებას პოლიტიკური კვლევისა და ადვოკატირების გზით.

პუბლიკაცია მომზადდა „ნაციონალური ფონდი დემოკრატიისთვის“ (NED) მხარდაჭერით. აქ გამოთქმული მოსაზრებები ეკუთვნის ავტორებს და შესაძლოა, არ ემთხვეოდეს „ნაციონალური ფონდი დემოკრატიისთვის“ და „საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტის“ შეხედულებებს.

დოკუმენტის ციტირების წესი:

ლევან კახიშვილი. „ქართული პოლიტიკური პარტიების მიმართ ნდობის კლებადი ტენდენცია: რას ნიშნავს ეს დემოკრატიისთვის საქართველოში და როგორ შეიძლება უარყოფითი შედეგების თავიდან აცილება?“, პოლიტიკის დოკუმენტი #17, საქართველოს პოლიტიკის ინსტიტუტი, მარტი 2019.

© Georgian Institute of Politics, 2019

Tel: +995 599 99 02 12

Email: info@gip.ge

www.gip.ge